

วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย ของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว

กานต์มณี ไวยครุฑ^{1*}

Received : April 29, 2019

Revised : May 17, 2019

Accepted : August 1, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว 2) เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันการเข้าเมืองผิดกฎหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูลผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญและทำการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคนโดยจัดทำเป็นตารางนัดหมาย ระบุวัน เวลาและสถานที่หลังจากนั้นทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และทำการสรุปวิเคราะห์ผลตามประเด็น ต่าง ๆ และนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียงตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการลักลอบของแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาสามารถจำแนกได้ 2 รูปแบบ คือรูปแบบแรก แรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาที่มีใบอนุญาตที่ถูกกฎหมายแล้วทิ้งเอกสารในภายหลัง รูปแบบที่สองคือการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ถึงแม้เจ้าหน้าที่รัฐจะมีวิธีการในการป้องกันรูปแบบต่างๆ เช่น การกำหนดจุดผ่านแดนถาวร การตั้งด่านตรวจ การลาดตระเวนและ การใช้เทคโนโลยีช่วยในการป้องกันการเข้ามาของแรงงานชาวกัมพูชาแล้วก็ตาม แต่การลักลอบก็ยังคงเกิดขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงค้นหาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การทำมวลชนสัมพันธ์ทั้งฝั่งประเทศไทยและฝั่งกัมพูชาที่มีพื้นที่ติดแนวชายแดน การนำแรงงานผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบ การเพิ่มโทษสำหรับผู้ประกอบการเป็นต้น ผลจากการดำเนินการของภาครัฐไทยดังกล่าวส่งผลให้ปริมาณการลักลอบลดน้อยลง

คำสำคัญ : การป้องกันและแก้ไขปัญหา เข้าเมืองผิดกฎหมาย จังหวัดสระแก้ว

¹ อาจารย์หมวดวิชาศึกษาทั่วไป งานวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: kanmanee_som1@hotmail.co.th

PREVENTION AND PROBLEM SOLUTIONS ON CAMBODIAN ILLEGAL IMMIGRATION THE GOVERNMENT AT SAKAEOW PROVINCE

Kanmanee Waiyakrut^{1*}

Abstract

The purpose of this research study was to investigate methods of prevention and problem solutions caused by Cambodian illegal immigration. The qualitative research method was designed. Key informants included administrators working on prevention of illegal immigration. The research instrument for data collection was the interview form. Data collection was done by the researchers. Individual key informants were contacted; scheduled for date, time and place; and in-depth interviewed. The information gained from the interview was concluded and analyzed for several main issues. Finally, the findings were presented in an essay form composed and organized relevant to the research purpose.

The major finding revealed that Cambodian illegal immigration could be divided into two major forms. First, legal Cambodian migrants ignored to renew their work permits after expiration. Second, Cambodians migrated illegally. Despite Thai officials' various prevention methods were practiced - setting permanent border crossing, setting check points, patrolling, and utilizing of technology to prevent Cambodian illegal migrants; illegal immigration still occurs. As a result, responsible offices seek for various methods of problem solutions: mass relation practicing both at Thai and Cambodian borders, assisting illegal labor into a legal system, increasing penalties for entrepreneur and traders, for example. The results performed by the Thai government sector decreased illegal immigration.

Keywords : Prevention and Problem Solutions, illegal immigration, Sakaeow Province

¹ Lecturer in General Education Program, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal of Patronage, Pathum Thani, Thailand

* Corresponding author, e-mail: kanmanee_som1@hotmail.co.th

บทนำ

ประเทศไทยได้เผชิญกับบริบทของการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ในหลากหลายมิติ ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดหรือภัยคุกคาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจ จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด จากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมการเคลื่อนย้ายคนอย่างเสรี ได้ก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทต่างๆ โดยเฉพาะการค้ามนุษย์ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้นำมาซึ่งอาชญากรรมรูปแบบใหม่ เช่น เรื่องการค้ามนุษย์ ที่รัฐจะต้องห้ามการค้ามนุษย์ และมีบทลงโทษที่เหมาะสมเพียงพอที่จะยับยั้งขบวนการค้ามนุษย์ รวมถึงการดำเนินการที่ถูกต้องเหมาะสมต่อเหยื่อของการค้ามนุษย์

จากเหตุการณ์เดือนพฤษภาคม 2557 เกิดปรากฏการณ์การกวาดล้างแรงงานข้ามชาติที่หลบหนีเข้าเมืองมาทำงานในประเทศไทยจำนวนมากนั้น ส่งผลให้ชาวกัมพูชาที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยมีความตื่นตระหนกและเดินทางกลับประเทศเป็นจำนวนมากนับแสนคน และหลังจากเหตุการณ์นั้นไม่นานประเทศไทยก็ถูกลดระดับความน่าเชื่อถือเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2558 โดยกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่

รายงานประจำปี เรื่องสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี 2558 โดยประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ในบัญชีกลุ่มที่ 3 (Tier 3) ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่มีสถานการณ์การค้ามนุษย์ในระดับเลวร้ายที่สุด แม้ประเทศไทยได้ดำเนินการมาตรการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการประสานงานระหว่างหน่วยงานการปราบปรามการค้ามนุษย์ แต่ในช่วงเวลาของการทำรายงาน ประเทศไทยมิได้ดำเนินการที่จำเป็นอย่างเพียงพอที่จะบรรลุผลความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ (แผนป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์, 2559 : 2)

ดังนั้นจึงส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก รวมทั้งส่งผลเสียในด้านเศรษฐกิจคือถูกกีดกันทางการค้าในการส่งสินค้าออกนอกประเทศ และในภาคธุรกิจที่พึ่งพาแรงงานข้ามชาติก็ประสบภาวะขาดแคลนแรงงาน ซึ่งทำให้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหานี้โดยเร็ว

ถึงแม้รัฐบาลไทยจะพยายามที่จะแก้ไขปัญหาระบบแรงงานข้ามชาติลักลอบหลบหนีเข้าเมืองแล้วก็ตามแต่ปัญหานี้ก็ยังประสบอยู่พบได้จากสถิติในการจับกุมด้านจังหวัดสระแก้วสามารถจับกุมแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายได้ถึง 407 รายด้วยกัน (ผู้พิมพ์รายงานว่าที่ ร.ต.อ.(ญ)สายสุนีย์ คำสิงห์ รายงานคดีความตามพระราชบัญญัติ ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว ตำรวจภูธรภาค 2, (2558 : 4-5)

ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว เนื่องจากจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมากที่สุด เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาถึง 165 ตารางกิโลเมตร ด้วยกัน ผลจากการศึกษาจะทำให้ค้นพบจุดอ่อนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งข้อค้นพบเหล่านี้จะนำมาซึ่งการปรับปรุงการพัฒนาให้การดำเนินการในด้านการป้องกันและแก้ไขแรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายไปในทิศทางที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิธีการป้องกันและการแก้ไขแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว

ประชากรผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผู้บังคับบัญชาหรือตัวแทนผู้บังคับบัญชาหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย ประกอบด้วย กองกำลังบูรพา จำนวน 1 นาย ทหารพรานที่ 12 จำนวน 1 นาย ทหารพรานที่ 13 จำนวน 1 นาย ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 จำนวน 1 นาย ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว จำนวน 1 นาย ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว จำนวน 1 ราย และปกครองจังหวัดสระแก้ว จำนวน 1 นาย รวมจำนวน 7 นาย

แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาหรือตัวแทนผู้บังคับบัญชาหน่วยงานละ 1 ราย ประกอบด้วย กองกำลังบูรพา กรมทหารพรานที่ 12 กรมทหารพรานที่ 13 ตำรวจตระเวนชายแดน 12 ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และตำรวจภูธรและปกครองจังหวัดสระแก้ว ใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 7 ราย

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่

- 2.1 ประกาศ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 แผนการดำเนินงานของหน่วยงาน
- 2.3 บทความ ตำรา เอกสาร และรายงานผลการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือ และสามารถนำไปอ้างอิงได้คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้
 - 1.1 วิธีการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของหน่วยงาน
 - 1.2 ปัญหาในการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของหน่วยงาน
 - 1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย
2. นำร่างประเด็นสัมภาษณ์เสนอที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไข
3. นำประเด็นสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงอีกครั้ง

ครั้ง

4. นำประเด็นสัมภาษณ์ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ คณะผู้วิจัย เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ การจดบันทึกและแบบสัมภาษณ์ โดยผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่รัฐ โดยเนื้อหาที่มีความครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัยสามารถตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การสัมภาษณ์ได้ยึดถือหลักการ ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายและขั้นตอนการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน ข้อมูลที่ต้องการ ลักษณะ หรือรูปแบบการสัมภาษณ์และปิดการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์ วิเคราะห์ง่าย โดยกำหนดประเด็นและคำถามไว้ล่วงหน้า

2. การเตรียมการของผู้สัมภาษณ์ ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการสัมภาษณ์ให้กว้างขวางเพียงพอ

3. การคัดสรรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยคัดเลือกผู้รู้หรือมีข้อมูลที่ต้องการจะทราบอย่างแท้จริง

4. ขณะสัมภาษณ์ ต้องสร้างความสัมพันธ์คุ้นเคย และเป็นกันเองกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อให้เขามั่นใจ และให้ความร่วมมือในการตอบคำถามอย่างจริงจัง

5. สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอยากตอบคำถามและอยากพูดคุยด้วย แต่การถามหรือพูดคุยด้วยจะไม่เป็นการขึ้นำคำตอบ

6. คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ต้องจัดเรียงไว้ตามลำดับก่อนหลัง ลักษณะคำถามที่ใช้ไม่ควรเป็นคำถามบังคับ ถ้าตอบโดยตรงไม่ได้จะตอบอ้อม ๆ ก็ได้

7. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

8. ดำเนินการจดบันทึกอย่างระมัดระวัง โดยไม่สร้างความรำคาญหรือสร้างความหวาดระแวงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

9. บรรยากาศในการสัมภาษณ์ จะสร้างความเป็นอิสระปราศจากสิ่งรบกวนทั้งหลายให้มากที่สุด ถ้าเป็นไปได้ผู้สัมภาษณ์จะจัดเป็นสถานที่เฉพาะ เพื่อสะดวกในการพูดคุยยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยกำหนดแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. คณะผู้วิจัยทำการติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยคัดเลือกเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่มีความเต็มใจในการให้ข้อมูลสำคัญและทำการนัดหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคนโดยจัดทำเป็นตารางนัดหมาย ระบุวัน เวลาและสถานที่

2. ดำเนินการสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลงในแบบสัมภาษณ์

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ของการตอบคำถาม

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจสอบแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ หากมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนกว่าจะครบถ้วนสมบูรณ์

2. เรียบเรียงและจำแนกข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นสำคัญต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย โดยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิธีการป้องกันและการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนผู้บังคับบัญชาหน่วยงานละ 1 ราย ประกอบด้วย กองกำลังบูรพา กรมทหารพรานที่ 12 กรมทหารพรานที่ 13 ตำรวจตระเวนชายแดน 12 ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจภูธรและปกครองจังหวัดสระแก้ว ใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (purposive Sampling) จำนวน 7 ราย โดยการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. วิธีการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงาน

2. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1 เจ้าหน้าที่ทหารกองกำลังบูรพา

วิธีการป้องกัน

1. การป้องกันโดยการตั้งจุดตรวจตรวจเอกสารหลักฐาน จากช่องทางการเดินทางเข้ามาประเทศไทย คือ 1) จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก 2) จุดผ่อนปรนตาพระยา 3) จุดผ่อนปรนหนองปรือ 4) จุดผ่อนปรนบ้านเขาดิน

2. หน่วยงานได้ทำการป้องกันในช่องทางนี้โดยการตั้งจุดตรวจย่อยตลอดแนวชายแดน จำนวนประมาณ 100 จุดตรวจ เนื่องจากประเทศไทยบริเวณเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาถึง 165 กิโลเมตร ซึ่งโดยเฉลี่ยต่อพื้นที่คือ 1.65 กิโลเมตรต่อ 1 จุดตรวจใช้เจ้าหน้าที่ 3 – 5 คนต่อจุดตรวจ

3. การป้องกันโดยการมีการติดตั้งกล้อง CCTV ใช้โดรนในการตรวจตราในมุมสูง

4. การป้องกันโดยการใช้มวลชนสัมพันธ์และสายข่าวซึ่งเป็นการขอความร่วมมือกับชุมชนเขตแนวพรมแดนให้ช่วยเป็นสายข่าวให้กับหน่วยงาน

การแก้ไขปัญหา

มาตรการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ดังนี้

1. ควบคุมแรงงานในพื้นที่ให้มีความจริงจังมากขึ้น เป็นไปตามการบังคับใช้กฎหมาย

2. ประชาสัมพันธ์แจ้งให้แรงงานที่ประสงค์จะเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายและใช้เอกสารหลักฐานตามที่กำหนด ซึ่งฝ่ายไทยได้ดำเนินการจัดทำคู่มือสำหรับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย

3. นำปัญหาการใช้บัตรผ่านแดน (Border Pass) ที่จุดผ่อนปรนทางการค้าเข้าสู่การประชุมร่วมของผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนของทั้งสองประเทศ เพื่อพิจารณาและดำเนินการเสนอให้กับหน่วยเหนือ

4. ดำเนินการ ตั้งจุดตรวจไม่ประจำที่ การปิดล้อม/ ตรวจค้นและการลาดตระเวนบริเวณพื้นที่ล่อแหลมที่คาดว่าจะเป็นที่พักคอย เส้นทางลำเลียงแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยมุ่งเน้นการดำเนินการต่อผู้นำพา ขบวนการนำพา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง

วิธีการป้องกัน

เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง วิธีในการป้องกันส่วนใหญ่ใช้ระบบสารสนเทศช่วยในการควบคุมการเข้าเมือง โดยผู้ที่ผ่านแดนเข้ามาในประเทศไทยจะต้องมีเอกสารแสดงตนโดยดังนี้

1. หนังสือเดินทาง (Passport) โดยแรงงานจะต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง (CI) ซึ่งจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทย ครั้งละ 2 ปี รวมแล้วไม่เกิน 4 ปีและจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน

2. หนังสือผ่านแดน (Border Pass) จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 เห็นชอบแนวทางการดำเนินการจัดระบบการจ้างคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป – กลับ หรือตามฤดูกาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ชายแดน และพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 เพิ่มวัตถุประสงค์ของบัตรผ่านแดนเป็นเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทางสำหรับการขออนุญาตทำงานตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 คนต่างด้าวถือบัตรผ่านแดนที่ประเทศต้นทางออกให้โดยเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรทางจุดผ่านแดนถาวร

2.2 สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้วอนุญาตใบบัตรผ่านแดนเป็นระยะเวลา 30 วันต่อครั้ง เมื่อครบกำหนด 30 วัน คนต่างด้าวต้องเดินทางกลับออกไปนอกอาณาจักรและกลับเข้ามาใหม่

2.3 หากใบอนุญาตทำงานหมดอายุให้คนต่างด้าวเดินทางกลับออกไปนอกอาณาจักรและเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยถือบัตรผ่านแดนเข้ามาทางจุดผ่านแดนถาวรมาเพื่อขอรับใบอนุญาตทำงาน (ตท.15) ใหม่

2.4 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้วออกใบอนุญาตทำงาน (ตท.15) ให้แก่คน ต่างด้าว โดยคนต่างด้าวชำระค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ ฉบับที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 (การยื่นคำขอฉบับละ 100 บาท ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานไม่เกิน 3 เดือน ฉบับละ 225 บาท)

3. บัตรผ่านแดนชั่วคราวกัมพูชา (Temporary Border Pass) โดยใช้ควบคู่กับบัตรควบคุมพิเศษ (Immigration Card) การควบคุมแรงงานไปเข้าเย้นกลับเดิมจังหวัดสระแก้วมีปัญหาในการควบคุมแรงงานแบบไปเข้าเย้นกลับในพื้นที่ จุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนทางการค้า เนื่องจากในการควบคุมใช้เพียงบัตรผ่านแดนชั่วคราวที่ออกโดย ตรวจคนเข้าเมืองกัมพูชา ประกอบกับการจดบันทึกของทางเจ้าหน้าที่ฝั่งไทย เท่านั้นในการควบคุมชาวกัมพูชาที่เข้าออกในช่องทางต่างๆ แต่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าชาวกัมพูชาเหล่านั้นได้เดินทางกลับไปในกัมพูชาหรือไม่ และเนื่องจากการเข้าออกโดยเฉพาะในตลาดโรงเกลือมีชาวกัมพูชาเข้ามาค้าขายเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน

จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก (ตรวจคนเข้าเมืองอรัญประเทศ) จึงได้สร้างระบบบัตรผ่านแดนชั่วคราวร่วมกับบัตร Immigration Card ซึ่งมี Barcode กำกับขึ้นมาใช้สำหรับการเคลื่อนย้ายแรงงานผ่านด่าน ทำให้ตรวจคัดกรองข้อมูลได้ในเวลา 7 วินาที ต่อคน สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าออกได้สูงสุด ได้ถึงวันละ 80,000 คน ไร้ปัญหาเข้าทำงานไม่ทันหากเปิดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ รูปแบบบัตรนี้ได้ประสานความร่วมมือกับทางฝั่งราชการจังหวัดบันเตียเมียนเจย ประเทศกัมพูชา (ใช้ได้เฉพาะผู้ผ่านด่านโรงเกลือและคลองลึกเท่านั้น) สำหรับบัตร Immigration Card จะมีการบันทึกข้อมูลตัวตนและถ่ายภาพหน้าของผู้ถือไว้ด้วย ทำให้มีข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการควบคุมการเดินทางผ่านด่านได้ ทั้งนี้หากเป็นเด็กที่อายุต่ำกว่า 13 ปี จะต้องเดินทาง

พร้อมผู้ปกครองและต้องทำบัตรมีภาพถ่ายพร้อมกับตัวผู้ปกครองด้วย เพื่อป้องกันปัญหาด้านการค้ามนุษย์เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่าการเดินทางเข้ามาขอทานเร่ร่อนอยู่ในประเทศไทย เป็นปัญหาที่รัฐต้องแก้ไข

การแก้ไขปัญหา

สำหรับการแก้ไขปัญหานี้คงจะต้องเป็นระดับรัฐบาลคุยกันเพราะ ณ วันนี้เราต้องยอมรับว่าเรามีความต้องการแรงงานอย่างมาก หากเรายึดหลักปฏิบัติตามกฎหมายที่มีอยู่และรัฐบาลไม่มีการผ่อนผันเป็นวาระแล้วนั้นส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจแน่นอน ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาตัวอย่างเช่นกรณีบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตร สีมชมพู) คนกลุ่มนี้ยังมีสถานะเป็นผู้เข้าเมืองผิดกฎหมาย หากมีการร่วมมือกันระหว่างรัฐโดยให้เจ้าหน้าที่ทางฝั่งกัมพูชาโดยสถานทูตจัดทำ One Stop Service ทำการออกบัตรให้เพียงในเวลาไม่กี่วันก็อาจจะเสร็จ แต่ทั้งนี้ ไร้ความร่วมมือรัฐบาลไทยจึงต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการขยายเวลาเพราะถ้าไม่ขยายเวลากลุ่มแรงงานกลุ่มนี้ก็ต้องโดนจับอีก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องขยายเวลาเพื่อให้

แรงงาน กลุ่มนี้ออกมารายงานตัวเพื่อจะได้ไม่เป็นแรงงานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

ผู้สัมภาษณ์คนที่ 3 ทหารพรานที่ 13

วิธีในการป้องกัน

1. มีการลาดตระเวนตลอดแนวชายแดนที่รับผิดชอบตลอด 24 ชั่วโมง จัดตั้งจุดตรวจ 21 จุดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีการประชุมเข้าตรวจบริเวณช่องทางที่แรงงานจะเข้ามาแต่แรงงานก็ยังมีช่องที่จะลักลอบเข้ามาโดยเขาจะอาศัยจังหวะและเวลาที่จะลักลอบเข้ามาโดยมีแรงจูงใจอยู่ด้านใน

2. การนำระบบนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ใช้ระบบแม็กโดน เดย์ริง พารามอเตอร์มาใช้ในการลาดตระเวนและการใช้กล้อง CCTV ช่วยในการป้องกัน

3. การประชาสัมพันธ์เพื่อสนองต่อนโยบายของกองกำลังบูรพาเพราะหน่วยงานทหารพรานที่ 13 ขึ้นตรงกับกองกำลังบูรพาวิธีการประชาสัมพันธ์ คือ ให้ผู้ประกอบการนำแรงงานเข้าสู่ระบบให้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่วิธีนี้ก็ยังไม่สามารถตอบสนองต่อนโยบายได้ เนื่องจากเมื่อนายจ้างนำแรงงานเข้าสู่ระบบแล้วแต่แรงงานก็ยังหลบหนีไปทำงานที่อื่นอีกจึงเป็นปัจจัยที่ควบคุมยาก

การแก้ปัญหา

1. สกัดกันไม่ให้เข้าในราชอาณาจักร โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดจำนวน จุดผ่อนปรนในลักษณะประเพณีปฏิบัติ การทำข้อตกลงระหว่างประเทศให้ยึดผลประโยชน์ประเทศชาติเป็นหลัก ฐานข้อมูลต้องทันสมัยตรวจสอบคนเข้าออกราชอาณาจักรได้ และการค้าขายตามแนวชายแดนต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน

2. จัดระเบียบคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร โดยยอมเอาที่ดินขึ้นมานบนดิน หรือการยอมให้พวกเข้าเมืองผิดกฎหมายออกมารายงานตัวโดยไม่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดระเบียบก่อนที่จะเข้มงวดจับกุมต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายต่อไปเพื่อที่จะผลักดันออกนอกประเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองต้องมี ศูนย์ข้อมูล IT และต้องเชื่อมโยงข้อมูลกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน และด่านตรวจคนเข้าเมือง ทั่วประเทศได้ และการออกกฎหมายเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการที่ตั้งโรงงานตามแนวชายแดน เพื่อไม่ให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวทะลักเข้ามาในเมือง

3. เมื่อจัดระเบียบเสร็จต้องเข้มงวดในการกวาดค้นปราบปรามจับกุม โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและแก้ไขกฎหมายให้มีบทลงโทษหนักขึ้น

4. สถานที่ควบคุมควรสร้างความไม่สะดวกให้กับผู้กระทำผิดกฎหมายหลบหนีเข้าเมือง

5. มาตรการผลักดันส่งกลับไปออกราชอาณาจักร โดยประสานส่งกลับประเทศต้นทางเพื่อไม่ให้ลักลอบเข้ามาได้อีก

6. เมื่อผลักดันแรงงานผิดกฎหมายออก รัฐบาลต้องติดต่อกับรัฐบาลหรือ G to Go เพื่อจัดส่งแรงงานที่ถูกกฎหมายเข้ามาชดเชยต่อไป

ผู้สัมภาษณ์คนที่ 4 เจ้าหน้าที่ทหารพรานที่ 12

วิธีในการป้องกัน

เจ้าหน้าที่ทหารพรานที่ 12 วิธีในการป้องกันในการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายนั้น ทางหน่วยได้รับมอบหมายจาก ทบ. เป็นลำดับขั้น เพื่อดำเนินการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในทุกกลไกตามที่ได้รับมอบจากรัฐบาล และ คสช. โดย ทบ. ได้จัดทำคำสั่งการป้องกันและสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองทางบก และให้หน่วยดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดตั้งจุดตรวจ/จุดสกัดตามช่องทางสำคัญรวม 79 จุด แบ่งจุดตรวจออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ จุดตรวจหลัก 16 จุด จุดตรวจย่อย 28 จุด จุดสกัด 27 จุด และด่านตรวจ 8 ด่าน

2. การเพิ่มความถี่ การลาดตระเวน/เฝ้าตรวจบริเวณพื้นที่ล่อแหลม/ช่องทางสำคัญ ตามฐานข้อมูลด้านการข่าวที่คาดว่าแรงงานต่างด้าวอาจใช้เป็นเส้นทางในการลักลอบ

3. การปิดล้อม/ตรวจค้นพื้นที่เป้าหมายบริเวณแนวชายแดน

4. การใช้มาตรการข่าวเชิงรุก เพื่อพิสูจน์ทราบและนำไปสู่การจับกุมผู้นำพา

5. การปฏิบัติการในการประชาสัมพันธ์ร่วมกับส่วนราชการ เพื่อให้ทราบถึงบทลงโทษของการกระทำผิดกฎหมายและปลูกจิตสำนึกให้ประชาชน/ผู้ประกอบการ เห็นถึงความจำเป็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน/แก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหา

การแก้ปัญหาการปฏิบัติงานตามภารกิจเกี่ยวกับการป้องกันแรงงานผิดกฎหมาย

1. ควรเพิ่มมาตรการการเฝ้าตรวจ โดยการเพิ่มจุดตรวจ ด่านตรวจ ให้ครอบคลุมพื้นที่ หรือเส้นทางของผู้ลักลอบ

2. ควรให้ผู้นำทองถิ่นติดตาม และยืนยันบุคคลที่เข้ามาพักอาศัย หรือประกอบอาชีพ หรือบุคคลแปลกหน้าที่เข้ามาในพื้นที่ หากตรวจพบให้แจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป

3. กำหนดบทลงโทษที่รุนแรง และเด็ดขาดกับ เจ้าหน้าที่รัฐที่มีผลประโยชน์ รวมทั้งผู้นำพา

4. กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน โดยให้เชื่อมกับหน่วยงานด้านความมั่นคงด้วยกัน เช่น ปปง. เพื่อให้มีการตรวจสอบเส้นทางด้านการเงิน เป็นต้น

5. ประสานประเทศเพื่อนบ้าน ให้มีการทบทวนระบบ มาตรการการผ่านแดน เช่น การทำ PASSPORT, BORDER PASS ให้มีความสะดวกมากขึ้น เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แรงงานต่างด้าวดำเนินการให้

6. ให้มีการใช้มาตรการข่าวเชิงรุก เพื่อนำไปสู่การจับกุมขบวนการนำพา

7. ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงปัญหาของการปล่อยปละละเลยให้มีการกระทำผิดอาทิ อาจเป็นสาเหตุให้มีอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามาแฝงตัวในประเทศเราได้ โรคระบาดที่จะมีมากขึ้น ภาวะอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่ประเทศต้องรับมือในอนาคต

ผู้สัมภาษณ์คนที่ 5 เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน

วิธีในการป้องกัน

1. การป้องกันโดยการตั้งจุดตรวจ

2. การลาดตระเวน

3. การสร้างมวลชนสร้างกับชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นผู้ช่วยในการส่งข่าวสารเกี่ยวกับการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย หากใครสามารถให้เบาะแสดังกล่าวจะมียางวัลนำจับ เป็นต้น

สำหรับปัญหาในการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของหน่วยงาน ปัญหาจากวิธีการป้องกันโดยการตั้งจุดตรวจและการลาดตระเวน ยังมีช่องว่างให้แรงงานที่คิดจะลักลอบหลบหนีเข้ามาได้ เนื่องจากบุคคลกลุ่มเหล่านี้จะคิดหาช่องทางหลบหนีให้พ้นจากจุด แนวที่ตั้งจุดตรวจหรือลาดตระเวน จึงเป็นการยากต่อการป้องกัน แต่ก็เป็นวิธีที่ใช้ในการป้องปรามได้ยังใช้สำหรับจับกุมได้อยู่

การแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายของประเทศเราบทลงโทษยังน้อย จึงทำให้ทั้งผู้ประกอบการและแรงงานเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย รวมทั้งกลุ่ม

ขบวนการลักลอบยังค้ำึงถึงประโยชน์มากกว่าที่เกรงกลัวกฎหมาย มีความเห็นว่าควรเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำผิด

ผู้สัมภาษณ์คนที่ 6 เจ้าหน้าที่ตำรวจ

วิธีในการป้องกัน

1. ป้องกันโดยการตั้งจุดตรวจ จะทำการตรวจรถตู้ รถบัสโดยสาร ทั้งขาเข้าและขาออก โดยการตรวจบัตรผ่านแดน และหนังสือเดินทาง ส่วนมากจะพบแรงงานผิดกฎหมายประเภทไม่มีบัตรผ่านแดนหรือหนังสือเดินทางในขากลับเข้ามาสระแก้วจะออกไปยังประเทศกัมพูชา โดยแรงงานกลุ่มนี้จะรอการส่งกลับต่อ

2. ป้องกันโดยการจัดสายตรวจตามพื้นที่ โดยทั่วไปหากพบเบาะแสจะทำการตรวจสอบหากผิดกฎหมายจะทำการจับกุมดำเนินคดีต่อไป

การแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ประเทศเรามีความต้องการกำลังแรงงานจำนวนมากเนื่องจากเศรษฐกิจเจริญมาก ประกอบกับค่าแรงของประเทศไทยสูงกว่าประเทศกัมพูชา มาก จึงทำให้แรงงานชาวกัมพูชาอยากที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยประกอบกับผู้ประกอบการในประเทศไทยก็ไม่อยากมีต้นทุนการผลิตที่สูงจึงทำให้มีการลักลอบเกิดขึ้น ดังนั้นวิธีที่จะไม่ให้มีการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายวิธีที่จะทำให้ปัญหาหมดไปคือความตระหนักของผู้ประกอบการและแรงงานว่าถ้าทำผิดกฎหมายจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้นแล้วควรเพิ่มโทษผู้กระทำผิดให้มีโทษมากกว่าเดิม

ผู้สัมภาษณ์คนที่ 7 เจ้าหน้าที่ปกครองจังหวัดสระแก้ว

วิธีการในการป้องกัน

เนื่องจากหน่วยงานปกครองจังหวัดสระแก้วเป็นหน่วยงานเสริมในด้านการป้องกันแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย มีวิธีในการป้องกันแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมายโดยใช้ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครประจำอำเภอ ตำบล ช่วยสนับสนุนหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันการเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดยการร่วมตั้งจุดสกัดกั้นหรือร่วมในการตั้งจุดตรวจกรณีที่ได้รับการประสานงานจากหน่วยงานมา นอกจากนั้นแล้วยังมีหน้าที่ในการสืบหาข่าวในพื้นที่นั้น ๆ ที่อาจก่อความไม่สงบในพื้นที่ได้

ปัญหาในการป้องกันแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ทำให้วิธีการในการป้องกันของหน่วยงานไม่บรรลุ มีดังนี้

1. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีอิทธิพลอยู่ในขบวนการลักลอบแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย
2. สายข่าวในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเพราะถือประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม
3. ประชาชนในเขตพื้นที่ชายใต้ไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ
4. ค่าแรงในประเทศไทยสูงกว่าประเทศกัมพูชา

การแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย คือ ควรเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายและเลิกอะลุ่มอล่วยให้กับแรงงานที่เข้ามาแบบผิดกฎหมาย

การอภิปรายการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ “วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว 2) เพื่อศึกษาการแก้ไขปัญหาแรงงานข้าม

ชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า วิธีการป้องกันและแก้ไข ปัญหาพบว่าแก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า การแก้ไข ปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายนั้นควรมีการร่วมกันแก้ปัญหาทั้งฝั่งประเทศไทยและฝั่ง ประเทศกัมพูชาสกัดกั้นไม่ให้เข้าในราชอาณาจักร โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดจำนวนจุดผ่อนปรนในลักษณะประเพณีปฏิบัติ การทำข้อตกลงระหว่างประเทศให้ยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก ควรมีการเพิ่มโทษให้กับผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและกระบวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองรวมทั้ง ผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานผิดกฎหมาย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะศักดิ์ พงศ์อำพรศักดิ์ (บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาที่ขายบริการทางเพศ :กรณีศึกษาจังหวัดระนอง มี วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อแสดงหาแนวทางในการแก้ไขและป้องกันแรงงานต่างด้าวหญิงชาวกัมพูชาที่หลบหนีเข้า เมืองมาขายบริการทางเพศแล้วส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตอย่างปกติสุข ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการแก้ไขปัญหา และการป้องกัน จากคำบอกกล่าวให้ข้อคิดเห็นและการเสนอแนวทางของผู้ให้ ข้อมูลหลัก พบว่าต้องการให้ หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นร่วมมือช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาและป้องกัน โดยเฉพาะได้เน้นไปที่ เจ้าหน้าที่ ตำรวจให้ปฏิบัติงานเข้มงวดและเด็ดขาดตามบทบัญญัติของกฎหมาย มีการบังคับใช้กฎหมายอย่าง เคร่ง ครัด สำหรับในระดับรัฐบาลมีการกล่าวถึงน้อยมากเพียงแต่บอกว่าต้องการให้รัฐบาลดูแลสั่งการตามลำดับการบังคับ บัญชาให้ เจ้าหน้าที่รัฐในท้องถิ่นปฏิบัติงานโดยชอบธรรม ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน และให้ประชาชน ด้วยกันเป็นหูเป็นตา ช่วยเหลือการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐในส่วนของผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญเป็น แนวทางในการแก้ไขปัญหาและป้องกัน ด้วยมาตรการดังต่อไปนี้ 1. มาตรการหลัก ประกอบด้วย มาตรการป้องกัน มาตรการควบคุม มาตรการปราบปราม มาตรการผลักดันส่งกลับ และมาตรการส่งเสริมศีลธรรมและ จริยธรรม 2. มาตรการเสริม ประกอบด้วย มาตรการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและมาตรการสร้างภาพลักษณ์คน ไทยที่ดี

นอกจากนั้นแล้วผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า การแก้ไขปัญหโดยการร่วมมือกันระหว่างรัฐโดยให้ เจ้าหน้าที่ทางฝั่งกัมพูชาสถานทูตจัดทำ One Stop Service ทำการออกบัตรให้เพียงในเวลาไม่กี่วันก็จะเสร็จ แต่ทั้งนี้ ไม่มีความร่วมมือรัฐบาลไทยจึงต้องแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการขยายเวลาเพราะถ้าไม่ขยายเวลากลุ่มแรงงาน กลุ่มนี้ก็ต้องโดนจับอีก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องขยายเวลาเพื่อให้แรงงาน กลุ่มนี้ออกมารายงานตัวเพื่อจะได้ไม่เป็น แรงงานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เรืองเดช นวสันติ (บทคัดย่อ: 2556) ศึกษาเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวผิด กฎหมายที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อปรับให้เป็นแรงงานถูกกฎหมาย ผลการศึกษาพบว่า ควรมีระบบ One Stop Service ตั้งแต่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติ การตรวจลงตรา การขอใบอนุญาตทำงานและจัดให้มี เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง การรักษาพยาบาลควรมีการเข้าระบบประกันสังคมและหรือควรรอออกกฎหมายการ คุ้มครองแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อปรับให้เป็นแรงงานถูกกฎหมายโดยเฉพาะ เพื่อให้คนทำงานดังกล่าวเข้ามาอยู่ในระบบที่ถูกต้องนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กานต์ มณี ไวยครุฑ (186:2557) พบว่าในด้านนโยบายและการจัดการภาครัฐ ควรมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงให้ สอดคล้องกับบริบทของสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป เช่น กฎหมายข้อจำกัดเรื่องอาชีพของคนต่างด้าว ควรลด ขั้นตอนในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาของกำลังบูรพา ผู้บังคับบัญชากรมทหารพรานที่ 12 ผู้บังคับบัญชากรมทหารพรานที่ 13 ผู้บังคับบัญชาตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 ผู้บังคับบัญชาตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรเขาสิงโตและหัวหน้าสำนักงานปกครองจังหวัดสระแก้ว สรุปได้ดังนี้

วิธีการป้องกัน

1. การตรวจเอกสารหลักฐานการเข้าเมือง ประกอบด้วย หนังสือเดินทาง(Passport) หนังสือผ่านแดน (Border Pass) และบัตรผ่านแดนชั่วคราวกัมพูชา (Temporary Border Pass)

2. การป้องกันโดยการตั้งจุดตรวจ เนื่องจากประเทศไทยบริเวณเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วมีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาถึง 165 กิโลเมตร มีช่องทางการเดินทางเข้ามาประเทศไทยถึง 4 ช่องทางด้วยกันคือ 1) จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก 2) จุดผ่อนปรนตาพระยา 3) จุดผ่อนปรนหนองปรือ 4) จุดผ่อนปรนบ้านเขาหิน ซึ่งจุดผ่านแดนทั้ง 4 จุดนี้จะทำการทำการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และช่องทางที่ 5) ช่องทางธรรมชาติ ช่องทางนี้หน่วยงานได้ทำการป้องกันโดยการตั้งจุดตรวจตลอดแนวชายแดน จำนวนประมาณ 100 จุดตรวจโดยเฉลี่ยต่อพื้นที่คือ 1.65 กิโลเมตรต่อ 1 จุดตรวจ โดยใช้เจ้าหน้าที่ 3 – 5 คนต่อจุดตรวจ

3. การลาดตระเวนตลอดแนวชายแดนที่รับผิดชอบตลอด 24 ชั่วโมง จัดตั้งจุดตรวจ 21 จุดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีการชุมเข้าตรวจบริเวณช่องทางที่แรงงานจะเข้ามาแต่แรงงานก็ยังมีช่องที่จะลักลอบเข้ามาโดยเขาจะอาศัยจังหวะและเวลาที่จะลักลอบเข้ามาโดยมีแรงจูงใจอยู่ด้านใน

4. นำระบบแม็กโดน เวย์ริง พารามอเตอร์มาใช้ในการลาดตระเวนและการใช้กล้อง CCTV ช่วยในการตรวจตราในมุมสูงแต่เทคโนโลยีในการป้องกันด้วยวิธีนี้ก็ยังไม่ได้ผล 100% เพราะหากเห็นสิ่งผิดสังเกตก็ไม่สามารถจับกุมได้ทันทีแต่ใช้ในการป้องปรามได้ระดับหนึ่ง

5. การป้องกันโดยการใช้มวลชนสัมพันธ์และสายข่าวซึ่งเป็นการขอความร่วมมือกับชุมชนเขตแนวพรมแดนให้ช่วยเป็นสายข่าวให้กับหน่วยงาน

ถึงแม้จะมีวิธีในการป้องกันต่างๆ จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วแต่การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาก็ยังมีปรากฏให้เห็นอยู่ จากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าปัญหาในการป้องกันแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายนั้นมีความหลากหลายจากหลายด้านด้วยกัน

การแก้ไขปัญหา

แก้ปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า การแก้ไขปัญหาแรงงานข้ามชาติชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายนั้นควรมีการร่วมกันแก้ปัญหาทั้งฝั่งประเทศไทยและฝั่งประเทศกัมพูชา ซึ่งควรมีวิธีการแก้ปัญหาดังนี้

1. ควรมีการจัดระเบียบคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร โดยยอมให้แรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายออกมารายงานตัวโดยไม่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เจ้าหน้าที่จัดระเบียบแรงงานให้อยู่ในระบบ

2. มีการประสานงานกันระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา ให้มีการทบทวนระบบ มาตรการการผ่านแดน เช่น การทำ Passport , Border Pass ให้มีค่าใช้จ่ายที่ถูกลงและสะดวกมากขึ้น

3. มีการประสานงานกันระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา ในการแก้ไขปัญหาเรื่องบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย โดยให้สถานทูตกัมพูชาจัดทำ One Stop Service ในประเทศไทย ทำการออกบัตรให้คนเหล่านี้

4. สกัดกันไม่ให้เข้าในราชอาณาจักร โดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดจำนวนจุดผ่อนปรนในลักษณะประเพณีปฏิบัติ การทำข้อตกลงระหว่างประเทศให้ยึดผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก
5. ควรมีการเพิ่มโทษให้กับผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและกระบวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง รวมทั้งผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานผิดกฎหมาย
6. ควรมีการเพิ่มมาตรการเฝ้าตรวจ โดยการเพิ่มจุดตรวจ ด่านตรวจ ให้ครอบคลุมพื้นที่หรือเส้นทางของผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมือง
7. ผู้นำท้องถิ่นจะต้องติดตาม และยืนยันบุคคลที่เข้ามาพักอาศัย หรือประกอบอาชีพในพื้นที่ของตนเองและหากพบข้อพิพาทควรแจ้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงเพื่อดำเนินการต่อ
8. ควรมีการจัดทำศูนย์ข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลให้กับทุกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องทั้งกับแรงงานข้ามชาติ
9. ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ว่าอาจเป็นเหตุให้มีอาชญากรรมข้ามชาติแฝงตัวในประเทศไทยได้ และอาจนำโรคระบาดต่างๆเข้ามา รวมทั้งอาจส่งผลให้ประเทศไทยถูกลดอันดับความน่าเชื่อถือในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการเพิ่มจำนวนอัตราค่าจ้างที่ดูแลตามแนวชายแดนให้มากขึ้น
2. ควรมีเครื่องมือในการตรวจหนังสือเดินทางให้กับเจ้าหน้าที่ทุกจุดตรวจเพราะจากการศึกษาทำให้ทราบว่ากรณีปลอมแปลงหนังสือเดินทางเจ้าหน้าที่จุดตรวจอื่นจะไม่ทราบนอกจากจุดผ่านแดนถาวรเนื่องจากไม่มีเครื่องมือในการตรวจสอบ
3. ในด้านของนโยบายภาครัฐควรมีการปรับปรุงกฎหมายและข้อจำกัดในการนำแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ระบบโดยการลดขั้นตอนในการนำเข้าแรงงานข้ามชาติอย่างถูกกฎหมาย และสามารถแจ้งความต้องการแรงงานข้ามชาติไปให้ทางการของประเทศนั้นๆ ได้โดยตรง ไม่ต้องแจ้งผ่านกระทรวงแรงงานตามบันทึกความเข้าใจ
4. ควรนำแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายทั้งหมดมาเป็นแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายและให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีบทบาทในการคุ้มครองแรงงานอย่างครบถ้วนเพื่อป้องกันมิให้องค์การค้าโลกสามารถกล่าวอ้างถึงการจ้างแรงงานทาสหรือการไม่เคารพสิทธิมนุษยชนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยในอนาคต
5. ควรมีการเจรจาระหว่างรัฐเรื่องการปรับลดค่าใช้จ่ายในหนังสือเดินทางของแรงงานชาวกัมพูชา เพราะจากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหาหนึ่งที่ทำให้เกิดการ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานภาครัฐ ด้านจังหวัดสระแก้ว” ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ งบประมาณแผ่นดิน โดยผ่านสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ.ดร. เตือนใจ ปิ่นเกิด และ ดร.ไชยา ภูภาคาร ที่คำแนะนำปรึกษา ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กานต์มณี ไวยครุฑ. (2556). แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชา ในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว.มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- แผนป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ตำรวจภูธร. (2559). กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว.
- ปิยะศักดิ์ พงศ์อัมพรศักดิ์.(2554).ปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ขายบริการทางเพศ :กรณีศึกษาจังหวัดระนอง.วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์.มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรืองเดช นวสันติ.(2556).มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อปรับให้เป็นแรงงานถูกกฎหมาย.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย.
- สายสุนีย์ คำสิงห์.(2558).รายงานคดีความตามพระราชบัญญัติ ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว.ตำรวจภูธรภาค 2.